

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	20720 - Etnopoètica Catalana / 1
Titulació	Grau de Llengua i Literatura Catalanes - Tercer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Caterina Valriu Llinàs						
<i>Responsable</i>	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					
c.valriu@uib.es						

Contextualització

"Etnopoètica catalana" és una assignatura obligatòria que s'imparteix en el segon semestre del tercer curs del Grau de Llengua i Literatura Catalanes. Fa part del mòdul *Teoria de la Literatura i Literatura Comparada*, un mòdul que agrupa assignatures que treballen la reflexió teòrica sobre el fet literari i la seva vinculació amb altres àmbits creatius. Aquesta assignatura treballa en l'anàlisi dels textos literaris d'origen oral i la seva relació i vinculació amb la literatura escrita general. Atès que la literatura oral és universal i existeix des del moment que existeix la capacitat humana de comunicar-se mitjançant la paraula, i que generalment s'articula sobre unes estructures i uns pressupostos estilístics força homogenis, l'estudi de la literatura oral és extraordinàriament útil per a l'aplicació dels coneixements obtinguts als processos comunicatius globals i propis del món contemporani. L'assignatura té per objectiu introduir els alumnes en l'estudi i l'anàlisi de la literatura oral, entesa com un aspecte estètic de la comunicació humana en constant evolució. D'una banda, doncs, s'hi estudien les principals característiques dels gèneres folklòrics tant en prosa com en vers amb una especial atenció a les produccions en llengua catalana.

"Etnopoètica Catalana" és una assignatura que concreta els estudis sobre folklore de caire més teòric que s'imparteixen al llarg del primer semestre a l'assignatura "Teoria del Folklore" i els vincula d'una manera més específica a les produccions en llengua catalana.

Requisits

Per a cursar l'assignatura és necessària una bona disposició per a fer les lectures i els treballs que s'indiquen en els terminis establerts, l'assistència a les sessions teòriques i pràctiques i la participació reflexiva i activa en els debats i activitats que es proposin, tant dins la UIB com en altres àmbits.

Guia docent

Recomanables

És aconsellable una certa competència instrumental en llengua anglesa que els permeti la comprensió de la bibliografia indicada, el coneixement d'altres llengües és desitjable.

Competències

Específiques

- * CE3. Coneixement dels fonaments de la història cultural catalana (moviments estètics i estudis culturals).
- * CE9. Capacitat per a localitzar i manejar informació relativa a la disciplina en fons bibliogràfics-documentals, bases de dades i recursos d'Internet, així com d'utilitzar aplicacions informàtiques específiques.
- * CE10. Capacitat de transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic especialitzat o no especialitzat.
- * CE11. Domini de les tècniques bàsiques per a l'elaboració de treballs de recerca.

Genèriques

- * CG4. Capacitat d'anàlisi i síntesi de documentació de diversos nivells de complexitat.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

L'assignatura està formada per continguts teòrics i pràctics, amb l'objectiu de formar l'alumne en diverses competències vinculades a l'estudi i el tractament dels materials etnopoètics.

Continguts temàtics

0. Concepte d'etnopoètica
L'etnopoètica en el context dels estudis folklòrics
1. Narrativa oral
 - 1.1 Concepte de rondalla. Teories sobre els orígens i principals aplecs.
 - 1.2 Tipologia de les rondalles. Conceptes de motiu i tipus.
 - 1.3 Estructures. Personatges. Estilística.
 - 1.4 Les llegendes: definició i característiques.
 - 1.5 Tipologia del llegendari
 - 1.6 Cicles temàtics: vinculació a personatges i territoris
 - 1.7 Les llegendes urbanes: característiques i tipologia.
2. Poesia oral

Guia docent

- 2.1 El Cançoner: funcionalitat, classificació i característiques.
- 2.2 La improvisació en poesia oral.
- 2.3 La paremiologia i l'enigmística.
- 3. El teatre popular
 - 3.1 Concepte de teatre popular
 - 3.2 Característiques, arguments i personatges
 - 3.3 Els cicles teatrals populars i la roda de l'any

Metodologia docent

La metodologia de l'assignatura serà variada, activa i s'adequarà a les necessitats i requeriments dels estudiants.

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Explicació de conceptes	Grup gran (G)	Sessions en què la professora i els alumnes exposaran els conceptes bàsics de l'assignatura amb l'objectiu d'introduir el conjunt de l'alumnat en el coneixement de les característiques essencials de la disciplina. Es treballarà amb conceptes teòrics i exemples concrets, la qual cosa implica la participació activa de l'alumnat. Aquestes sessions es vinculen al calendari de lectures acordat, que cal respectar per poder seguir de manera activa i profitosa aquestes sessions.	30
Classes pràctiques	Itineraris	Grup gran (G)	Preparació i realització de 2 itineraris etnopoètics. Opcionalment, l'assistència a un itinerari pot ser substituït per l'assistència a dues conferències que el professor indiqui.	10
Tutories ECTS	Tutories	Grup petit (P)	En aquestes sessions la professora assessorarà els alumnes en l'elecció de l'itinerari d'avaluació que més els convingui i en els aspectes metodològics relacionats amb les proves avaluable de l'assignatura. Es programaran en relació amb el calendari acordat per a les avaluacions. Les sessions també es faran servir per tal de resoldre els possibles dubtes sobre conceptes relacionats amb els continguts de l'assignatura.	5

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Ressenyes i exercicis	Assolir un domini adequat de la teoria i la bibliografia de l'assignatura. Lliurament de ressenyes i exercicis sobre les lectures indicades.	35
Estudi i treball autònom individual	Assimilació de continguts	Els alumnes han de dedicar les hores d'estudi autònom a comprendre i assimilar els continguts explicats a classe, a partir de la lectura de la bibliografia recomanada. L'objectiu no és un aprenentatge memorístic de dades, sinó l'assimilació dels principals conceptes teòrics a partir de la seva concreció en la literatura oral, així com ell desenvolupament de la capacitat d'aplicació d'aquest conceptes a situacions i textos concrets.	30
Estudi i treball autònom individual	Tutories electròniques	Els alumnes es podran adreçar a la professora mitjançant la bústia de correu de Moodle. L'assignatura comptarà amb un fòrum informatiu que el professor emprarà per informar sobre qüestions puntuals i per resoldre qüestions generals. També hi haurà fòrums específics per a la resolució cooperativa de dubtes sobre l'assignatura i altres aspectes d'intercomunicació entre l'alumnat.	5
Estudi i treball autònom individual o en grup	Monografia	<p>Opció A: Elaboració d'un treball de desenvolupament teòric monogràfic sobre un tema de l'assignatura, amb l'objectiu que l'alumne aprengui les tècniques de recerca bibliogràfica, tractament de materials i redacció científica dels resultats. Aquest treball pot tenir, ocasionalment, una exposició oral. Pot ser fet en grup (màxim 3 alumnes) o individual.</p> <p>Opció B: Treball de camp d'història de vida. L'alumne realitzarà una història de vida d'una persona (prèviament acordada amb la professora) l'objectiu és adquirir les destreses necessàries per a la recollida, sistematització i contextualització d'aquests materials.</p>	35

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Cal tenir en compte les següents consideracions:

1. Els exercicis no lliurats en la data i forma indicada no seran avaluats.
2. La nota mínima dels exercicis que han de ser tinguts en compte per a la nota final ha de ser 4.
3. Tots els exercicis indicats a l'avaluació són d'obligada realització. No s'obindrà la nota final fins que tots els exercicis no siguin lliurats i avaluats.
4. Aquesta assignatura preveu dos itineraris d'avaluació, i tots dos comporten —en un grau o un altre— l'assistència a classe i a tutories. Durant les tres primeres setmanes de curs, cada alumne ha d'acordar amb el professor l'itinerari avaluatiu que es compromet a seguir i ha de signar el contracte pedagògic corresponent. Amb la signatura d'aquest document l'alumne es compromet a dur a terme totes les activitats incloses en l'itinerari que hagi seleccionat.

Guia docent

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Explicació de conceptes

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	Sessions en què la professora i els alumnes exposaran els conceptes bàsics de l'assignatura amb l'objectiu d'introduir el conjunt de l'alumnat en el coneixement de les característiques essencials de la disciplina. Es treballarà amb conceptes teòrics i exemples concrets, la qual cosa implica la participació activa de l'alumnat. Aquestes sessions es vinculen al calendari de lectures acordat, que cal respectar per poder seguir de manera activa i profitosa aquestes sessions.
Criteris d'avaluació	Domini dels conceptes essencials i de la terminologia específica de l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 25% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 4
Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 4

Ressenyes i exercicis

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (recuperable)
Descripció	Assolir un domini adequat de la teoria i la bibliografia de l'assignatura. Lliurament de ressenyes i exercicis sobre les lectures indicades.
Criteris d'avaluació	

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari A
Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 4

Assimilació de continguts

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (recuperable)
Descripció	Els alumnes han de dedicar les hores d'estudi autònom a comprendre i assimilar els continguts explicats a classe, a partir de la lectura de la bibliografia recomanada. L'objectiu no és un aprenentatge memorístic de dades, sinó l'assimilació dels principals conceptes teòrics a partir de la seva concreció en la literatura oral, així com ell desenvolupament de la capacitat d'aplicació d'aquestes a situacions i textos concrets.
Criteris d'avaluació	Resoldre de manera adequada els exercicis proposats en les dues carpetes d'aprenentatge mitjançant la correcta aplicació dels aspectes teòrics (classes i lectures) a casos concrets. <ol style="list-style-type: none">1 Aprofundiment en el tema treballat.2 Ús adient de la bibliografia.3 Qualitat de l'exposició.4 Originalitat i capacitat de relació amb altres disciplines o aprenentatges.

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 4
Percentatge de la qualificació final: 40% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 4

Guia docent

Monografia

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Opció A: Elaboració d'un treball de desenvolupament teòric monogràfic sobre un tema de l'assignatura, amb l'objectiu que l'alumne aprengui les tècniques de recerca bibliogràfica, tractament de materials i redacció científica dels resultats. Aquest treball pot tenir, ocasionalment, una exposició oral. Pot ser fet en grup (màxim 3 alumnes) o individual. Opció B: Treball de camp d'història de vida. L'alumne realitzarà una història de vida d'una persona (prèviament acordada amb la professora) l'objectiu és adquirir les destreses necessàries per a la recollida, sistematització i contextualització d'aquests materials.
Criteris d'avaluació	Domini dels processos de recerca acadèmica. Qualitat expressiva i expositiva. Capacitat d'extreure conclusions de la feina realitzada..

Percentatge de la qualificació final: 25% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 4

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 4

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Lectures obligatòries

1. Selecció de narrativa oral
2. Selecció de poesia oral
3. VALRIU, C.: "La rondalla" a Tradicionari, volum 7, Enciclopèdia Catalana, 2007 (penjat a CE)
4. VALRIU, C.: "Llegendes de Mallorca, llegendes de la Mediterrània" (penjat a CE)
5. PUJOL, J. M.: "Reflexions sobre el folklore a propòsit dels rumors" (penjat a CE)
6. MOLL, F. de B.: "Assaig d'estudi preliminar" Cançoner Popular de Mallorca, tom I, Editorial Moll
7. SERRÀ, A.: "Modalitats de la poesia amebca" a Set estudis de literatura oral, Palma: Lleonard Muntaner, 2012

Bibliografia bàsica

AAVV. Dossier d'articles penjat a CE o en carpeta a copisteria
AAVV. *Metodologia de recerca etnològica*, Generalitat de Catalunya, 2010
MOLL, F. de B.: "Assaig d'estudi preliminar" dins *Cançoner Popular de Mallorca* de R. Ginard (4 volums) Palma: Ed. Moll, 1966
ORIOI I CARAZO, C.: *Introducció a l'etnopoètica*, Cossetània Edicions, Valls 2002
PRAT FERRER, J.J.: *Bajo el árbol del paraíso. Historia de los estudios sobre el folklore y sus paradigmas*. Consejo Superior de investigaciones Científicas, 2008.
PUJOL, J. M.: *Això era i no era. Obra folklòrica de Josep M. Pujol*, Edicions de la URV, 2014
SERRÀ CAMPINS, Antoni: *Set estudis de literatura oral*, Lleonard Muntaner Ed., 2012
VALRIU LLINÀS, C.: *Paraula viva. Articles sobre literatura oral*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat - UIB, 2008

Bibliografia complementària

AAVV: *Índex tipològic de la rondalla catalana*, Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, Barcelona 2003
AAVV: *La cultura popular a debat*. Barcelona: Alta Fulla, 1985
BAJTIN, Mijail: *La cultura popular en la Edad Media y el Renacimiento*. Madrid: Alianza Editorial, 1989
BURKE, Peter: *La cultura popular en la Europa Moderna*, Madrid: Alianza, 1991

Guia docent

FRECHINA, Josep Vicent: *Pensar en vers. La cançó improvisada als països de la Mediterrània*. Llibres de Caramella

MIRALLES, J.: *La història oral*, Ed. Moll, Palma 1985

PRATS, Ll.: *El mite de la tradició popular*, Ed. 62, Barcelona 1988

Altres recursos

Pàgines web

Rondcat (<http://www.sre.urv.cat/rondcat/>)

Bibliofolk (<http://bibliofolk.arxiudedefolklore.cat/>)

Canpop (<http://canpop.resolt.net/>)

Lendarium (<http://www.lendarium.org/>)

Grup d'Estudis Etnopoètics (<http://blogs.iec.cat/gee/>)

Endevinalles (<http://endevinalles.wordpress.com>)

